

YERLİ ÜRÜN KULLANIMI KABLO SEKTÖRÜNE GÜÇ KATTI

HAZIRLAYAN:
ERKAN ÇAKAN

Gelişen teknolojiyle birlikte yüksek teknoloji ürünü fiber optik kabloların giderek daha fazla tercih edilmesi yerli üreticilerin de bu alana yoğunlaşmasını neden oluyor. Ayrıca teşvik çalışmalarının artması, yurt içi projelerde yerli ürün kullanımı ve yerleşmeye verilen önemle sektör globalde rekabet edebilirliğini artırıyor.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

5

**MİLYAR DOLAR
TÜRKİYE KABLO
PAZARININ
BÜYÜKLÜĞÜ**

200

ADET

**SEKTÖRDE FAALİYET
GÖSTEREN FİRMA
SAYISI**

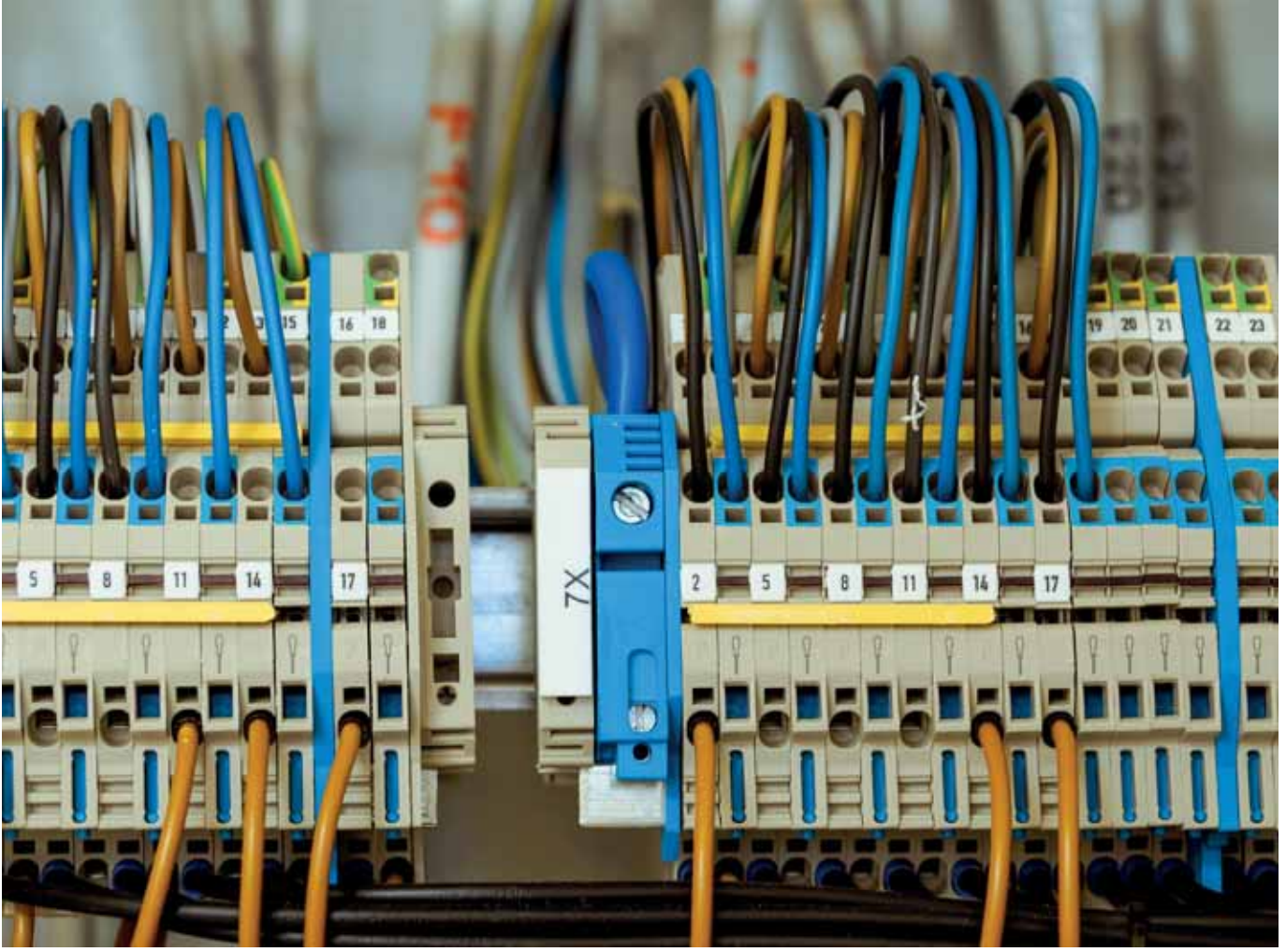
2

**MİLYAR DOLAR
TÜRKİYE'NİN 2018
YILI KABLO İHRACATI**

1.9

**MİLYAR DOLAR
TÜRKİYE'NİN 2017
YILI KABLO İHRACATI**

İnşaat, enerji ve iletişim sektörlerindeki gelişmelere paralel büyüyen Türkiye kablo sektörü, uluslararası standartlardaki üretim teknolojileri ile globalde önemli oyuncular arasında yer alıyor. Ar-Ge çalışmalarıyla da globalde rekabet edebilecek konuma ulaşan sektörün yıllık ihracatı 2 milyar dolara ulaştı. Üretimin yüzde 40'lık kısmını ihraç eden sektör, Türkiye'nin özellikle Avrupa, Afrika ve Ortadoğu ülkelerine yakınlığı dolayısı ile bölgede güçlü bir ihracat potansiyeline sahip.

Öte yandan Endüstri 4.0 ve nesnelerin interneti gibi dijital devrimlerin sektörün gelişmesinde önemli bir rol oynadığına dikkat çeken uzmanlar, bu kapsamda globalde yüksek teknoloji ürünü fiber optik kabloların tercih edildiğine dikkat çekiyor. Uzmanlar, yerli üreticilerin de bu alana odaklanması gerektiği görüşünde birleşiyor.

Ar-Ge'yi destekleme alanında yapılan teşvik çalışmaları, yurt içi projelerde yerli ürün kullanımı ve yerleşmeye verilen önemin artması Türkiye kablo sektörünün gelişimine ivme kazandırıyor.

İthalata ilave gümrük vergisi olumlu bir gelişme

Uzmanlar, 9 Aralık 2018 tarih ve 433 sayılı "İthalat Rejimi Kararına Ek Karar"ın yürürlüğe girmesi ile birlikte kablo ithalatına belirli ülke ve ürünler için getirilen ilave gümrük vergisinin yerli kablo üreticilerini korumak adına olumlu bir gelişme olduğunu vurguluyor. Türkiye kablo sektörü, Ar-Ge çalışmaları ve giderek artan kalite bilinci ile küresel ölçekte rekabet edilecek seviyeye geldi. 2017 yılını yurt içi ve yurt dışında olumlu gelişmelerin yaşandığı bir yıl olarak geride bırakan sektör, TÜİK

rakamlarına göre yılı 1.9 milyar dolarlık yaklaşık 400 bin ton ürün ihracatıyla kapattı. Bunun yanında 910 milyon dolarlık yaklaşık 75 bin ton ithalat yapan Türkiye kablo sektörü, 2018 yılında ise 2 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. Uzmanlar, yıllık ortalama 2 milyar dolarlık ihracat yapan kablo sektörünün, coğrafi konumu, Avrupa, Afrika, Ortadoğu ülkelerine yakınlığı nedeniyle bölgedeki en önemli pazarlar arasında yer aldığını dile getiriyor.

Giderek artan dünya nüfusunun ihtiyaçlarına bağlı olarak sanayileşmenin artması; yüksek yapılaşmaya doğru gelişen inşaat endüstrisi, hızla değişen alt yapı ve ulaşım ihtiyaçları sektörün büyümesinde etkili oluyor. Ayrıca, yenilenebilir enerjiye geçiş için yapılan çalışmalar, Endüstri 4.0 ve nesnelerin interneti gibi dijital devrimler sektörün büyümesinde etkin rol oynuyor.

Ürün grubu bazında, yüksek teknoloji ürünü fiber optik kabloların tercih edilmesi sebebi ile uzmanlar, harici bakır telekom kablolarına olan talepteki düşüşün devam ettiğini, fiber optik kablolarına olan talebin kayda değer oranda arttığını söylüyor.

Enerji kablolarına olan talep ise az da olsa artarak sürüyor. Buna ilaveten, petrol ve metal fiyatlarındaki artışların toplam kablo pazarının parasal olarak daha da büyümesine yol açtığına dikkat çeken sektör temsilcileri, artan rekabet koşulları ile birlikte dünya kablo üretiminin büyük bir kısmının gelişmekte olan ülkelere doğru yöneldiğini ifade ediyor.

Bugün sektörde 200'den fazla firma; enerji kabloları, telekomünikasyon kabloları, fiber optik kablolar, zayıf akım kabloları ve emaye bobin telleri gruplarında üretim yapıyor ve binlerce kişiye istihdam sağlı-

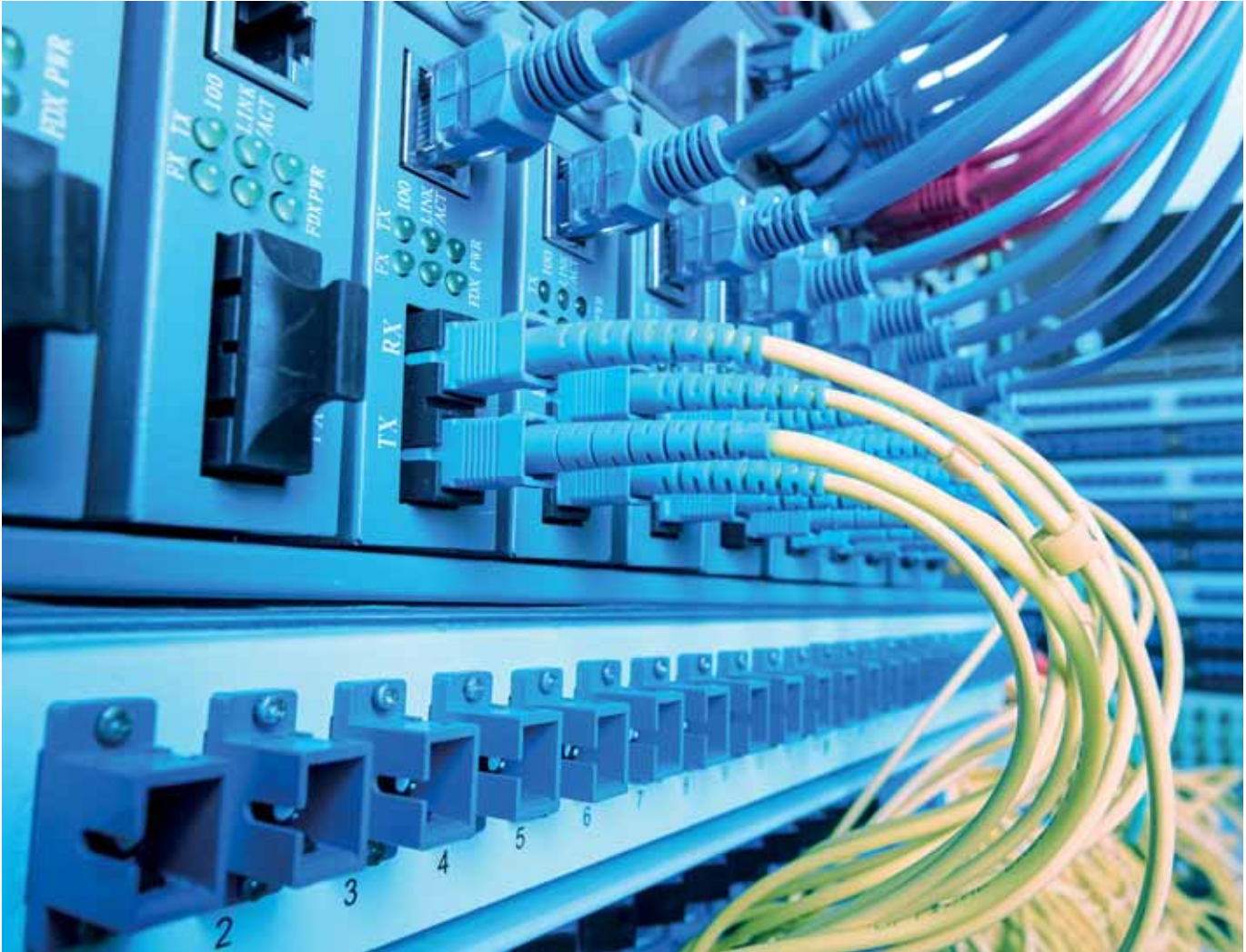
yor. TÜİK ve TİM gibi kurumlar tarafından yapılan çalışmalara ve istatistiklere göre Türkiye kablo sektörünün yurt içi ve dışı satışlarının toplam büyüklüğü yaklaşık 5 milyar doları buluyor.

Sektörün büyüklüğü 5 milyar doları buluyor

Türkiye'deki kablo üreticilerinin toplam üretim ve cirosunun yüzde 80-90'ını ilk sırada bulunan 20 firma gerçekleştiriyor. 2018 yılında farklı dinamikler nedeniyle Türkiye kablo üreticilerinin birçoğu ihracat pazarlarına yöneldi ve bu sayede Türkiye kablo sektörünün 2018 yılındaki ihracat rakamı, 2017 yılına göre yaklaşık yüzde 11.4 oranında artış gösterdi.

Son yıllarda döviz kurlarında, bakır ve petrol fiyatlarında yaşanan dalgalanmalar ile Türkiye'nin tecrübe ettiği ekonomik be-

lirsizliklerin yanı sıra Irak, Suriye gibi komşu ülkelerde yaşanan siyasi gelişmeler ve jeopolitik riskler, Türkiye kablo sektörünü daha temkinli davranmaya zorluyor. Kablo alanında gerçekleştirilen büyük çaplı yatırımlarla üretim kapasitesinin artırılması, ihracattaki potansiyeli de yükseltiyor. Bu kapsamda sektör, ihracat ve kârlılığı artırmaya odaklanıyor. Kablo sektörünün gelişim göstergesinin Türkiye'nin kurulu gücü olduğuna dikkat çeken uzmanlar, bu kurulu gücün artması halinde sektörün de büyüme ivmesinin hızlanacağını vurguluyor. TEİAŞ rakamlarına göre Türkiye'nin elektrik enerjisi kurulu gücü 2018 sonu itibarıyla 88 bin 500 MW seviyesine ulaştı. Bu artışta en büyük pay güneş enerjisi, barajlı hidroelektrik santralleri ve rüzgar enerjisi yatırımlarına ait. Her ne kadar Türkiye'nin enerji üretiminde şimdiye kadar doğalgaz

ve taş kömürü santralleri büyük çoğunluğu oluştursa da son yıllarda hidroelektrik santraller ilk sırayı aldı.

Türkiye’de yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı da artıyor. Özellikle son yıllarda inşa edilen hidroelektrik (HES) ve jeotermal (JES) santraller ile kullanımları gittikçe artan rüzgar (RES) ve güneş enerjisi (GES) santralleri yenilenebilir enerjiye verilen önemi gözler önüne seriyor. Tüm bu gelişmeler ışığında, Türkiye’nin enerji konusunda bölgedeki en önemli aktörlerden biri haline gelmesi, kablo sektörünün gelişimine büyük katkı sunacak. 2019 yılında da enerji ve inşaat sektöründeki gelişmelerin pozitif yönde olmasının, kablo sektörünü olumlu yönde etkileyeceği öngörülüyor.

İhracatta inovatif ürünlere odaklanılmalı

Öte yandan emtialardaki birim fiyatlara bağımlı bir sektör olan kablo sektöründe, iki ana girdiyi bakır ve petrol oluşturuyor. Hal böyle olunca borsa fiyatları sektörün ihracat rakamına da doğrudan etki ediyor. İhracatta daha fazla inovatif ürünlere odaklanması gerektiğine dikkat çeken sektör temsilcileri; özellikle maden, güneş enerjisi, rüzgar türbinleri ve hızlı tren gibi alanlara yapılacak Ar-Ge yatırımları ile sektörün iş hacminin de artacağına dikkat çekiyor. Türkiye, bu kapsamda yürütülen büyük çaplı projelerde kullanılacak ve uluslararası pazarda kablo sektörünün rekabet gücünü artırma potansiyeline sahip yeni nesil kabloların yerli üretim imkanları ile temin edilebilmesi için yoğun tasarım ve Ar-Ge faaliyetleri sürdürüyor.

1 Temmuz 2017 itibarıyla Avrupa ile birlikte Türkiye’de de ‘CPR-Yapı Malzemeleri Yönetmeliği’ne uygun kabloların üretilmesi yasal zorunluluk haline geldi.

Söz konusu yönetmeliğin şartları gereği, kabloların yangına tepki performansları daha yukarıya çekildiği için malzeme teknolojisinde iyileştirme yapılması gerekiyor. İstenen yangına tepki performanslarını sağlayabilmek için Ar-Ge çalışmaları kayda değer önem taşıyor. Sadece yangına tepki performansını sağlamanın yeterli olmayacağını belirten uzmanlar, en uygun maliyetlere bu performansları elde edebilmek için uzun ve titiz bir Ar-Ge çalışması gerektiğinin altını çiziyor.

Avrupa, Ortadoğu, Kuzey Afrika ile Türk Cumhuriyetleri'nin önde gelen kablo üretim potansiyeline sahip ülkeleri arasında yer alan Türkiye'de hemen her tür kablo üretilebiliyor. Türkiye kablo sektöründe yaklaşık 200 firmanın faaliyet gösterdiği tahmin ediliyor. Bunlardan 70-75 tanesi TSE gibi belgeler dahilinde imalat yapıyorken, geri kalan firmaların herhangi bir belgesi bulunmuyor ve standart dışı üretim yapıyor. TSE gibi belgeler dahilinde üretim yapan firmaların Türkiye kablo pazarının yaklaşık yüzde 90'ına sahip olduğu tahmin edilirken, kalan yüzde 10'u standart dışı üretim yapan firmalar tarafından oluşuyor. Pazar payı çok olmamakla birliklikte standart dışı imalatın sektörün toplam kalite ile fiyatını düşürdüğüne dikkat çeken uzmanlara göre buna bağlı olarak sektör özellikle dış pazarlarda kayda değer oranda zarar görüyor.

Sektörde Ar-Ge algısı yeterli düzeyde değil

Türkiye kablo üreticilerinin yaptığı satışlar ile Ar-Ge yatırımları karşılaştırıldığında sektörde Ar-Ge algısının yeterli düzeyde olmadığını dile getiren sektör temsilcileri, ayrıca uluslararası gelişmeleri sektörün sadece bir kısmının takip ettiğine işaret ediyor. Özel üretim olan ve katma değeri yüksek ürünlerin kayda değer bir kısmının yurt dışından tedarik edildiğini anlatan sektör temsilcileri, Türkiye kablo sektörünün küresel pazarda rekabet gücünü artırması için öncelikle yerli kabloların kalitesine yönelik algının yükseltilmesi gerektiğinin altını çiziyor. Temsilciler, bunun için de yüksek performanslı ve toplam maliyette avantaj getirecek çözümlerin tercih edilmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Bu konuda gerek kamunun gerekse özel sektörün piyasada kullanılan kabloların standartlara uygunluğunu sağlayacak çalışmalar yürütmesi gerektiğini belirten sektör temsilcilerine göre Türkiye'de satılan bazı kabloların kalitesindeki tutarsızlıklarla ilgili farkındalığın artırılması, tespit edilen uygunsuz ürünlere yönelik harekete geçilmesini sağlayacak bir şikayet mekanizması ile yerli üretimin imajını zedeleyen kalitesizlikle mücadele yönteminin oluşturulması gerekiyor.

“KABLO SEKTÖRÜ İHRACAT RAKAMINI YÜZDE 11.4 ORANINDA ARTIRDI”

ERKAN AYDOĞDU
Kablo Sanayicileri Derneği
(KABLODER) Başkanı

TÜİK ve TİM gibi kurumlar tarafından yapılan çalışmalara ve istatistiklere göre Türkiye kablo sektörünün yurt içi ve dışı satışlarının toplam büyüklüğünün yaklaşık 5 milyar dolar olduğu görülüyor. Türkiye'deki kablo üreticilerinin toplam üretim ve cirosunun yüzde 80-90'lık payını, ilk sırada bulunan 20 firma gerçekleştiriyor. 2018 yılında farklı dinamikler nedeniyle Türkiye kablo üreticilerinin birçoğu ihracat pazarlarına yöneldi ve bu sayede Türkiye kablo sektörünün 2018 yılındaki ihracat rakamı, 2017 yılına göre yaklaşık yüzde 11.4 oranında artış gösterdi.

İnşaat, enerji ve iletişim sektörlerindeki gelişmelere paralel olarak büyüyen Türkiye kablo sektörü, bugün uluslararası standartlardaki üretim teknolojileri, eğitimli iş gücü, Ar-Ge çalışmaları ve giderek artan kalite bilinci ile globalde rekabet edebiliyor. Sektörün yaklaşık yüzde 40'lık kısmı ihracata kanalize ediliyor, yıllık ihracat 2 milyar dolara ulaşmış durumda. Türkiye'nin coğrafi konumuyla özellikle Avrupa, Afrika ve Ortadoğu ülkelerine yakınlığı dolayısıyla kablo sektörü bölgede her geçen gün konumunu güçlendiriyor. Ar-Ge'yi destekleme alanında yapılan teşvik çalışmaları,

2018'de farklı dinamikler nedeniyle Türkiye kablo üreticilerinin birçoğu ihracat pazarlarına yöneldi ve bu sayede Türkiye kablo sektörünün 2018 yılındaki ihracat rakamı, 2017'ye göre yaklaşık yüzde 11.4 oranında artış gösterdi.

yurt içi projelerde yerli ürün kullanımı ve yerlileşmeye verilen önemin artması yurt içi pazarı da olumlu etkiliyor. 9 Aralık 2018 tarih ve 433 sayılı "İthalat Rejimi Kararına Ek Karar"ın yürürlüğe girmesi ile birlikte; kablo ithalatına belirli ülke ve ürünler için getirilen ilave gümrük vergisinin, yerli kablo üreticilerini korumak adına olumlu bir gelişme olduğunu belirtmem gerekir.

“Türkiye'nin enerjideki etkinliği sektöre ivme kazandırıyor”

TEİAŞ rakamlarına göre Türkiye'nin elektrik enerjisi kurulu gücü 2018 sonu itibarıyla 88 bin 500 MW seviyesine ulaştı. Bu artışta en büyük pay güneş enerjisi, barajlı hidroelektrik santralleri ve rüzgar enerjisi yatırımlarına ait. Her ne kadar Türkiye'nin enerji üretiminde şimdiye kadar doğalgaz ve taş kömürü santralleri büyük çoğunluğu oluştursa da son yıllarda hidroelektrik santraller ilk sırayı aldı. Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı da gün geçtikçe artıyor. Özellikle son yıllarda inşa edilen hidroelektrik (HES) ve jeotermal (JES) santraller ile kullanımları gittikçe

artan rüzgar (RES) ve güneş enerjisi (GES) santralleri yenilenebilir enerjiye verilen önemi gözler önüne seriyor. Tüm bu gelişmeler ışığında, Türkiye'nin enerji konusunda bölgedeki en önemli aktörlerden birisi haline gelmesi, kablo sektörünün gelişimine ivme kazandırıyor.

Giderek artan dünya nüfusunun ihtiyaçlarına bağlı olarak sanayileşmenin artması; yüksek yapılaşmaya doğru gelişen inşaat endüstrisi, hızla değişen altyapı ve ulaşım ihtiyaçları, yenilenebilir enerjiye geçiş için yapılan çalışmalar, 'Endüstri 4.0' ve 'Nesnelere İnterneti' gibi dijital devrimlerle birlikte 'Enerji ve İletişim' modern yaşamın vazgeçilmezleri haline geldi.

“Fiber optik kablolarına talep ciddi oranda arttı”

Ürün grubu bazında, yüksek teknoloji ürünü fiber optik kabloların tercih edilmesi sebebi ile harici bakır telekom kablolarına olan talepteki düşüş devam ederken, fiber optik kablolarına olan talep ciddi oranda arttı ve artmaya devam ediyor.

Enerji kablolarına olan talep ise az da

olsa artarak sürüyor. Buna ilaveten, petrol ve metal fiyatlarındaki artışlar toplam kablo pazarının parasal olarak daha da büyümesine yol açıyor. Artan rekabet koşulları ile birlikte, dünya kablo üretiminin büyük bir kısmının, gelişmekte olan ülkelere doğru kaymaya başladığını söyleyebiliriz.

Bugün sektörde 200'den fazla firma enerji kabloları, telekomünikasyon kabloları, fiber optik kablolar, zayıf akım kabloları ve emaye bobin telleri gruplarında üretim yapıyor ve binlerce kişiye istihdam sağlıyor. Türkiye'de kablo üreticilerinin yaptığı toplam üretim ve cironun yaklaşık yüzde 80-90'lık payını ilk sıradaki 20 firma paylaşıyor. Sektör dinamikleri Türkiye'nin güçlü ekonomik yapısını destekler nitelikte bir istihdam sağlıyor.

Kablolar, inşaatlarda tüm yapı malzemeleri içinde yaklaşık yüzde 1 gibi düşük bir oranda yer alıyor. Ancak kablolar, başta can güvenliği olmak üzere, enerjinin ve bilginin doğru ve verimli bir şekilde iletimi, kullanıldığı projenin değeri gibi birçok konuda büyük ve çok önemli bir paya sahip. Standart dışı kablolar hem kısa bir süre içinde işlevlerini yerine getiremez duruma geliyor hem de elektrik kaçaklarına ve dolayısıyla yangınlara yol açabiliyor. Bu kapsamda, KABLODER olarak her daim vurguladığımız üzere, performansı yüksek, kaliteli ve doğru kablo

seçiminin önemi bir kez daha ön plana çıkıyor. Çalışmalarımızın başlangıç noktasını 'önce güvenlik' şeklinde tanımlıyoruz ve bu kapsamda, piyasada denetimlerin artması ve standartlara uygun olmayan üretim ve dağıtımını engellemek amacıyla yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Türkiye kablo sektörünün en önemli sorunlarından biri olan standart dışı üretime dikkat çekerek sektördeki kalite bilincini artırmayı hedefliyoruz.

“Uygun olmayan ithal ürünlerin engellenmesi için çalışacağız”

Öte yandan derneğimizin daha kurumsal bir yapıya kavuşturulması ve bilinirliğinin artırılması çalışmalarını sürdürüyoruz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile geçmişteki konuların, devam eden mevcut çalışmaların geliştirilerek sürdürülmesini sağlamayı hedefliyoruz. Türkiye'ye ithal olarak giren kabloların kalite denetimlerinin yapılması ve uygun olmayan ithal ürünlerin engellenmesi konusunda çalışmalar yapmayı planlıyoruz. Dernek olarak, iç piyasadaki ürünlerden muhtelif zamanlarda numuneler toplayıp, piyasa gözetim ve denetimi yapmaya ve sonuçları Türk Standartları Enstitüsü (TSE), Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile paylaşmaya devam edeceğiz.

Diğer taraftan Türkiye İnşaat Malzemesi

Sanayicileri Derneği (Türkiye IMSAD), Elektrik Tesisat Mühendisleri Derneği (ETMD) gibi sektördeki diğer etkin sivil toplum kuruluşları ile işbirliği çalışmaları yapıyor ve kablo sektörünü tüm resmi kamu kurumlarında, her türlü platformda temsil ederek, sektöre ait sorunların ve taleplerin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

“Farkındalığı artırma çalışmalarımız devam ediyor”

KABLODER olarak sektörün sorunlarına karşı, daha güvenli ve verimli bir dünyada yaşayabilmek için; yüksek performanslı ve toplam maliyette avantaj getirecek çözümlerin tercih edilmesi ve doğru kablo kullanımı hakkında sektörü bilinçlendirmek için çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Piyasada kullanılan kabloların standartlara uygunluğunu sağlayacak piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinde bulunmak ve Türkiye'de satılan bazı kabloların kalitesindeki tutarsızlıklarla ilgili farkındalığı artırma çalışmalarımız devam ediyor. Özellikle düşük kaliteli ürünlerin piyasaya sunulması sebebiyle ortaya çıkan haksız rekabetin önüne geçmek için alınması gereken önlemler üzerine yoğunlaşıyoruz. KABLODER olarak sektörümüzün sorunlarının üstesinden gelmek amacıyla, çalışmalarımızı sürdürüyoruz.